

Gök kubbe deliniyor!

Petrol, kömür, doğal gaz gibi fosil yakıtlar küresel ısınmayı artırırken, kloroflorokarbon gazları da koruyucu ozon tabakasını kevgire çeviriyor

> Sefa Koyuncu

STANBUL - Dünyamızın çevresi, canlı hayatın devamını sağlayan kalkanlarla donatılmış durumda. Kalkanlardan biri, dünyamızın etrafındaki güçlü manyetik kuşaktır. Dünyanın çekirdeği ile bağlantılı bu manyetik alan, düştükleri diğer gezegenlerde derin krater çukurları açan gök taşlarından dünyamızı korur. Koruyucu kalkanlardan biri de dünyayı gümüş tül gibi saran ozon tabakasıdır. Bu tabaka dünyayı, güneşten yayılan ve yer yüzündeki bütün canlıları öldürebilecek yoğunlukta enerji yüklü olan ultraviyole ışınların yakıcı etkisinden korumakta. Ekosistemin fosil yakıtlarla ve kloroflorokarbon gazlarıyla iyice bozulması yüzünden deniz sularının yükselmesi halinde, insanlığı bekleyen tehlikeler şöyle sıralanmakta:

■ Su altında kalacak

Mevcut şartlarda deniz seviyesinin 1 m. yükselmesi ile Uruguay'ın yüzde 0.05'i, Mısır'ın yüzde 1'i, Hollanda'nın yüzde 6'sı ve Bangladeş'in yüzde 17.5'i ve Hindistan'ın bir kısmının sular altında kalacağı tahmin ediliyor. ABD ve Japonya'nın kıyı bölgeleri ile Pasifik adaları ciddi şekilde etkilenecek. Deniz seviyesinin yükselmesi kuvvetli gel-git ve tsunami gibi olaylara se-

bep olacak. Seller çoğu gelişmekte olan ülkelerde olmak üzere ortalama yılda 46 milyon insanı etkilemektedir. Araştırmalar deniz seviyesinin 50 cm yükselmesiyle bu rakamın 92 milyona ulaşacağını göstermektedir. Geçtiğimiz 100 yılda deniz seviyesinin ortalama 10-25 cm yükseldiğini göstermiştir. Bu olayın 1860 yılından beri aşağı atmosfer ortalama sıcaklığının 0.3-0.6 derece yükselmesi ile çok yakın ilişkisi vardır. Hesaplamalar, deniz seviyesinin 2100 yılına kadar 15-95 cm yükseleceğini göstermekte.

■ Gökyüzü matkapları

Koruyucu ozon tabakasına zarar veren kimyevi maddelerin tamamı ne yazık ki modern teknoloji ürünü. Günlük hayatta kullandığımız cihazlardan çıkıp havaya karışan gazlarla reaksiyona giren ozonun koruyucu özelliğini yok eder. Çünkü bu tepkime sırasında ozon başka bir bileşiğe dönüşür. Ozon bulutunun incelmeye yol açan gazlardan kloroflorokarbon, genel olarak klima sistemlerinde, buzdolaplarında, strafor üretiminde kullanılır. Halonlar, yangın söndürme cihazlarında, metil bromid de tarımda böcek ilacı olarak kullanılır. Klimadan, buzdolabından vazgeçemeyeceğimize göre problem, ozonun yapısını bozmayan muadil gazlarla çalışan cihazların üretilmesiyle çözülebilecektir.

Uygulanıyor mu?

■ 1985'te ozon tabakasının korunmasına dair Uluslararası Viyana Sözleşmesi imzalandı. 1987'de Montreal'de ozon tabakasını tüketen 5 kloroflorokarbon türevinin üretim ve tüketiminin dondurulması kararı alındı. BM, 1992'de Rio de Janeiro'da Dünya Çevre Konferansını düzenledi. Bilim adamları, ciddi tedbir alınmazsa, yakın bir gelecekte yer yüzünün onarılmaz şekilde tahrip olacağını bütün dünyaya ilân etti.

Afrika'daki Batı Sahra'da inceleme yapan bilim adamları, erozyon sebebiyle toprağı granit dönen ve yağmur almasına rağmen tarıma açılması mümkün olmayan bölgenin altında, eskiden büyük göl ve nehir yatakları bulunduğunu belirledi. Denizlerin hoyratça kirlenmesi de erozyonun ve küresel ısınmanın başlıca sebeplerinden.

UFO deprem habercisi

■ Deniz suyu yüksekliğindeki artışın ve "UFO"ların deprem habercisi olduğu belirtildi. Kültür Bakanlığı yayımları arasında yer alan Prof. Dr. Mitoji İkeya'nın 'Deprem Habercisi Olaylar' isimli kitabında, sulardaki ani değişikliklerin yanı sıra, "gökyüzünde görülen ve UFO olarak yorumlanan kırmızı, mavi, turuncu, yeşil ateş

toplarnın" da deprem işareti olabileceğine dikkat çekiliyor. Prof. İkeya, deprem öncesinde bitkilerden kuşlara, balıklara kadar bütün canlı varlıklarda hatta insanlarda bile normal dışı davranışlar gözlemlendiğini belirtiyor. Deprem sırasında yazın bile üşüten bir rüzgar tespit ettiklerini belirten İkeya, gökyüzü ile yeryüzü arasındaki etkileşime dikkat çekiyor.